

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Особливості формування штату науково-педагогічних працівників
СумДУ на 2015/2016 навчальний рік»

Відповідно до пункту 2 статті 56 Закону України «Про вищу освіту» робочий час науково-педагогічного працівника (НПП) включає час виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків (всього 36 годин на тиждень або у середньому 1548 годин на навчальний рік). Норми часу навчальної роботи у вищих навчальних закладах державної та комунальної форми власності визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням із заінтересованими державними органами і станом на 28.08.2015 р. не встановлені. Норми часу методичної, наукової, організаційної роботи визначаються вищим навчальним закладом.

З метою приведення організації навчального процесу в університеті до вимог Закону України «Про вищу освіту» та рекомендацій МОН України вченою радою СумДУ у 2014/2015 н.р. були прийняті відповідні системні рішення, зокрема, щодо зменшення обсягів одного кредиту ЄКТС з 36 до 30 годин та зменшення обсягів аудиторного (лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи, ІРС за розкладом) тижневого навантаження студентів у середньому на 30 %. Під головуванням ректора створена робоча група у складі проректорів, директорів інститутів, деканів факультетів та їх заступників, керівників навчально-організаційних та навчально-методичних підрозділів університету, яка опрацьовує нагальні питання організації освітнього процесу в університеті. На підставі прийнятих рішень сформовані навчальні плани на 2015/2016 н.р., які значною мірою є перехідними, оскільки на момент їх формування був відсутній новий перелік спеціальностей, не затверджені державні стандарти освітніх програм та норми часу навчальної роботи у вищих навчальних закладах, що враховують особливості нового Закону «Про вищу освіту» тощо.

Підпунктом 2 пункту 7 Розділу XV Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про вищу освіту» засновникам ВНЗ рекомендовано передбачити зменшення навчального навантаження НПП до 600 годин з 01.09.2015 р. При цьому визначено, що зменшення максимального навчального навантаження на одну ставку НПП до 600 годин на навчальний рік не є підставою для збільшення чисельності штатних одиниць НПП. Однак для зменшення максимального навчального навантаження НПП з 900 до 600 годин окрім зменшення обсягу одного кредиту ЄКТС та тижневого аудиторного навантаження студентів (середнє значення аудиторного навантаження в університеті на одну ставку НПП у 2014/2015 н.р. складало 440 годин) додатково потрібно або зменшити норми часу позааудиторної навчальної роботи викладачів, або виключити із навчальних планів значну частку різних видів самостійної роботи студентів. У той же час, нормування навчального

навантаження викладачів, які забезпечують супровід та контроль позааудиторної роботи студентів, суттєво залежить від типу навчальних дисциплін, рівня та форм їх методичного забезпечення, обсягів впровадження методів e-learning тощо. Таким чином, цей вид роботи за формою значною мірою може бути віднесений до навчально-методичної роботи викладача (так званої «роботи другої половини дня»), а нормативи її обліку є різними для різних кафедр університету в залежності від їх специфіки.

МОН України листом № 1/9-126 від 13.03.2015 р. надало рекомендації та роз'яснення щодо реалізації окремих норм Закону України «Про вищу освіту». Зокрема, у листі наголошується, що зменшення максимального навчального навантаження НПП до 600 годин з 01.09.2015 р. носить рекомендаційний характер, а також зазначається, що серед можливих варіантів ВНЗ може прийняти рішення про поступовий перехід з 900 до 600 годин навчального навантаження НПП на навчальний рік. Слід також зазначити, що у провідних університетах світу загальноприйнятою практикою обліку навчального навантаження викладачів є врахування насамперед обсягів їх аудиторної роботи.

Враховуючи вищевикладене та рекомендації робочої групи з питань організації освітнього процесу в університеті вчена рада університету постановила:

1. При формуванні штатного розпису кафедр університету затвердити **як тимчасові** на 2015/2016 н.р. наступні принципи розрахунку кількості штатних одиниць НПП:

а) затверджені наказом ректора № 422-І від 13.05.2014 р. «Норми часу для розрахунку і обліку навчальної роботи викладачів СумДУ», у тому числі норми часу різних видів позааудиторної роботи (курсіві, випускні кваліфікаційні та дипломні роботи, перевірка різних видів індивідуальних завдань, керівництво практикою та інші), **використовуються насамперед для розрахунку кількості штатних одиниць НПП** відповідно до затверджених на 2015/2016 н.р. навчальних планів та контингенту студентів;

б) у випадку зменшення у порівнянні з минулим навчальним роком частки обсягів аудиторних занять по відношенню до розрахункової загальної частки обсягів позааудиторної навчальної роботи кафедри, для **розрахунків кількості штатних одиниць використовується приведений (збільшений) обсяг аудиторних занять**, який за значенням відповідає пропорціям минулого навчального року щодо обсягів аудиторної та обсягів позааудиторної навчальної роботи кафедри (попередні розрахунки вказують, що таке збільшення приведених обсягів аудиторної роботи приводить до виділення кафедрам університету на 2015/2016 н.р. додатково близько 90 штатних одиниць НПП);

в) обрахунок штату кафедр здійснюється із розрахунку 900 (для окремих дисциплін відповідно до «Норм часу для розрахунку і обліку навчальної роботи викладачів СумДУ» – 765) годин розрахункових обсягів навчальної роботи на одну штатну одиницю НПП із врахуванням п.п. а) і б) даного пункту рішення вченої ради;

г) до розрахованої відповідно до п.п. в) даного пункту рішення вченої ради кількості штатних одиниць НПП кафедрам додаються частки штатних одиниць, обсяги яких визначається загальнодержавною та внутрішньоуніверситетською нормативною базою (за викладання англійською мовою, виконання окремих посадових обов'язків, науковий ступінь доктора наук, розробку навчально-методичного забезпечення зі спеціальностей на період до першої акредитації, розробку дистанційних курсів, за рейтинг та інші (у 2014/2015 н.р. всього було додатково виділено близько 142 штатні одиниці НПП);

д) середній обсяг аудиторної роботи викладача кафедри на одну одиницю загального штату НПП, встановленого відповідно до п.п. а), б) і в) даного пункту рішення, **не може перевищувати 550 годин**; у випадку такого перевищення кафедри виділяється додатковий штат, обсяг якого встановлюється із розрахунку одна штатна одиниця на кожні 900 годин, що складають різницю між загальним обсягом аудиторної роботи кафедри та величиною добутку 550 на загальну кількість одиниць штату НПП кафедри;

є) в окремих мотивованих випадках (наприклад, зменшення навчального навантаження кафедри, що обумовлене тимчасовим не викладанням окремих навчальних дисциплін у зв'язку з їх переміщенням у навчальних планах на старші курси; прогнозоване збільшення обсягів навчального навантаження кафедри у наступні роки у зв'язку зі збільшенням контингенту студентів тощо) ректор університету на підставі службової записки завідувача кафедри, яка візується директором інституту (деканом факультету) та першим проректором, може прийняти **рішення про виділення кафедри додаткових штатних одиниць НПП**, у тому числі за рахунок штатних одиниць 2016/2017 н.р.

2. Встановити, що загальний обсяг навчальної роботи викладачів на одну ставку не може перевищувати 600 годин. При цьому для обліку аудиторної роботи (лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи, ІРС за розкладом) використовуються затверджені «Норми часу для розрахунку і обліку навчальної роботи викладачів СумДУ». **Норми часу для обліку позааудиторної роботи викладачів встановлюються на засіданні відповідної кафедри** у залежності від реальних потреб часу на її виконання, типу навчальних дисциплін, рівня та форм їх методичного забезпечення, обсягів впровадження методів e-learning тощо.

3. Ректорату університету в термін до 01.02.2016 р. розробити та надати на затвердження вченої ради університету положення про формування штатного розпису НПП кафедр, яке ґрунтується на врахуванні насамперед кількості студентів та загальної кількості кредитів навчальних планів, за якими вони навчаються (так званих студентокредитів).

Схвалено вченою радою СумДУ.

Протокол № 01 від 28 серпня 2015 р.

Голова вченої ради

А.В.Васильєв

Секретар

А.І.Рубан